

CONSPECTVS
OPVSCVLI.

PARS I.
DE NOTIONIBVS SO-
LITARIIS.

CAP. I. *De natura notionum* §. 1-10.

CAP. II. *De ortu notionum in animis ho-
minum* §. 11-31.

A. *De ortu earum, quae foris in animum veniunt, &
sunt quasi materia aliarum* §. 11-13.

B. *Quomodo animus ex notionibus foris informatis for-
met novas* §. 14-31.

1. *In genere componendo, dividendo, separando, re-
movendo, abstrahendo* §. 14-25.

2. *Sigillarim quomodo oriuntur notiones universales
generis & speciei* §. 26-31.

CONSPLECTVS.

CAP. III. *De perfectione notionum posita in notionum cum exemplis rerum convenientia, hoc est, in notionum inter se differentiis §. 32-70.*

A. *In genere de notionum claritate atque distinctione §. 32 - 48.*

B. *Sigillarim de ipso hujus conformationis notionum ad exempla rerum negotio §. 49-70. hoc est,*

1. *De definitione §. 49-66.*

2. *De divisione §. 67-70.*

CAP. IV. *De studio perfectionis notionum §. 71-87.*

PARS II.

DE COGNITIONIBVS, HOC EST,
NOTIONIBVS SOCIATIS
(PROPOSITIONIBVS.)

CAP. I. *De natura cognitionum, h. e. notionum ita sociatarum, ut alteram alterius quasi lineamentum esse videamur vel §. 88-140.*

A. *Quod subjectum sit illa notio, quae efficitur &c. h. e. de subjecto, praedicato &c. quod tam subjectum quam*

CONSPECTVS.

quam praedicatum constare possit pluribus notionibus, quasi totis propositionibus, exuta natura propositionis, in unum notionem constans: qua occasione brevis delineatio Grammaticae alicujus philosophicae & universalis §. 88-102.

B. Quod notio possit affici tam quasi lineamentum demendo, quam applicando, b. e. de qualitate propositionum, quae tamen ita redigitur, ut omnium propositionum fiat eadem & una ratio, ut omnes considerentur ut affirmantes §. 103-106.

C. De quantitate propositionum §. 107-115.

D. De propositionum simplicitate aut compositione, quo loco, naturam notionum verius cognoscendi gratia, propositiones conditionales, relativae &c. omnino referuntur in numerum propositionum simplicium §. 116-131.

E. De variationibus propositionum, conversione, oppositione &c. §. 132-140.

CAP. II. De ortu cognitionum (propositionum) in animis hominum §. 141-321.

A. In genere §. 141-218.

1. Quomodo foris directo in animum veniant §. 141-147.

2. Quomodo cognitiones, foris informatae, intra animum se propagent, atque inde omnes cognitio-

nes

CONSPECTVS.

res rerum sensibus subduatarum ex suis exemplis (ipsis rebus objectis) in animum per anfractum veniant §. 148-218.

a. De contagione notionum, h. e. ea animi facultate, qua notiones inter se excitant, & quae est quasi primum fundamentum omnis rationis humanae §. 148-154.

b. De substitutione notionum ex principio ΤΑΥΤΟΤΗΤΟΣ §. 155-218.

a. De substitutione notionum inter se adaequatarum §. 155-173.

β. De substitutione notionum inter se non adaequatarum, h. e. de progressionem à simili ad simile: quod argumentum, sicut substratis paucissimis substitutionis regulis emeritam facere potest omnem graeculam anxietatem formarum syllogisticarum, ita complectitur omnia genera ratiocinationum, syllogismorum quasi figuras omnino octo, methodum Socraticam, syllogismos conditionales &c. §. 174-218.

B. Sigillarim §. 219-321.

1. Quomodo iisdem naturae legibus generatio novarum cognitionum fiat, si eae informantur per sermonem aut verba scripta §. 219-224.

2. De natura anfractus in hoc argumento, atque inde de principiis omnis amplificandae cognitionis humanae §. 225-246.

3. De

CONSPECTVS.

3. De natura ad hunc anfractum pertinentium signorum, atque inde de numero omnium & universorum possibilium vocabulorum, ad icostessaragrammata usque, & quam ille horribilis numerus respondeat immenso numero significandarum notionum §. 247-251.
4. De ratione comparata ad scripturam §. 252-259.
5. De re omni fyllogistica vulgari, ejusque rei revocatione ad praeceptiones generales de substitutione notionum §. 260-298.
6. De studio commentandi & methodo §. 299-311.

CAP. III. In quibus rebus perfectio cognitionum sit posita §. 322-423.

- A. De distinctione cognitionum, posita in eo, si ratio sufficiens, quae in subjecto ad praedicatum vel tota, vel partim inest, minutatim per partes cognoscitur §. 322-336.
- B. De veritate, hoc est, convenientia cognitionum cum exemplis rerum §. 337-347.
- C. De certitudine, h. e. sensu sive conscientia veritatis. Cujus cum per conditiones humanas in innumeris rebus nulla sit potestas, praeceptiones abeunt ad ponderanda momenta rationum & viam faciunt per infra-ctos status controversiae contentiones omnes & disceptationes faciendi humaniores atque sapientiores. Dicitur

CONSPECTVS.

*aitur vero id negotium ponderationis ex similitudine
 mensiois alicujus ophthalmicae mensio intelligentiae.
 Ergo simul quid sit dubitare, opinari, probabili-
 tas, & quomodo earum rerum diversi gradus positi
 sint in proportione, quam habent rationes propugna-
 tes, ad rationes repugnantes. De ea proportione,
 in qua versatur ars stochastica. Inde de omnis certi-
 tudinis humanae non $\Delta\epsilon\omicron\tau\tau\acute{\epsilon}\nu\epsilon\upsilon\varsigma\omicron\upsilon$ supremo tribu-
 nali, sensibus. Quae praecipuo occupat & eviden-
 ter pellit omnem in hac causa obscuritatem & diffi-
 cultatem. De refutandis scepticis: de idealistis, ego-
 istis &c. De gradu certitudinis existentiae Dei.
 Porro de sensu, quem ex Gallico gustum dicunt,
 unde in mensioem intelligentiae gravia momenta:
 de sensu communi. Inde de judicio, quod est ipsa
 facultas mensiois intelligentiae: porro de compa-
 rata ad judicium memoria & ingenio. De be-
 berudine, stupiditate, futuitate, stultitia &c.
 §. 348 - 423.*

CAP. IV. De studio perfectionis cognitio- num §. 424-500.

*A. De studio distinctionis cognitionum, b. e. cognoscen-
 di rationem sufficientem per partes minutatim. Ergo
 de acumine, sensuum adjumentis, peritia linguarum,
 attentione, commentationibus, studio experimen-
 torum, assiduitate lectionum atque auditionum: de Le-
 cturis $\tau\omicron\upsilon\kappa\acute{\iota}\ \pi\epsilon\tau\acute{\iota}\ \tau\acute{\alpha}\ \sigma\tau\epsilon\delta\acute{\alpha}\iota\alpha$, quae dicunt rea-
 lia:*

CONSPECTVS.

in: libris complectentibus meras definitiones: de p^{er} eturis, praesertim tabulis scenographicis, simulacris rerum cognoscendarum solidis; translatione ignotiorum terrarum in terras patrias, cui argumento sub-iuncta delineatio exempli translationis terrae Palaestinae in terram Clivensem ejusque vicinias; de arte mnemonica; de ordine; mnemoniacis chronologicis, commentariis excerptorum §. 424-456.

B. De studio veritatis & certitudinis.

1. Cur hoc studium merito convertatur in studium bonae mensuris intelligentiae ===== studium bene judicandi §. 457-460

2. De ipsis partibus studii bene judicandi
a. in genere.

α. Intelligentia est similis visui. Eo vero justior est mensio ophthalmica rei alicujus corporeae, quo oculus plures minores partes in eo distinguit, hoc est, quo acutior est perspectio. Similiter fere animus eo felicitius metitur vim rationum, quo magis rationes & proinde ipsas res distincte cognoscit. Ergo de perspicacia, in qua quidem plurimum sibi natura vindicat: de attentione & mora; de praedicio in genere §. 461-464.

β. Eo justior est mensio ophthalmica alicujus corporis, quo oculus ad ea, inter quae comparatio facienda est, magis circumspicit, & ad acuse spectandum celerior est. Similiter fere

CONSPECTVS.

fere animus eo feliciter meretur vim rationum, quo magis ad rationes dispiciendas celerior est: b. e. quo major acute cogitandi est celeritas: gradu perfectionis iudicii versante in gradu tum acuminis tum celeritatis. Ergo de celeritate cogitandi, in qua itidem magnae partes naturae: de circumspectione: de μετεωρία, ἀβλεψία, affectibus & inde ceteris praëjudiciorum generibus §. 465-481.

- b. Sigillatim de studio bene iudicandi de veritate testimoniorum. Ergo de notis externis & internis veritatis: de amore mirifici sive paradoxomania; fallacis opticas, acusticas; fallacis ex morbis systematis nervosi in organa sensuum & ipsos sensus atque imaginationem manantibus; de certitudine S. Scripturae. §. 482 - 500. (fin.)

PARS